

تدبر در حدیث و سیره معصومین (علیهم السلام) - استاد ضرابی

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على محمد وآله الطاهرين

بیست و هشتم صفر ۱۴۴۲ مطابق با ۱۳۹۹ / ۷ / ۲۵

رحلت جانگداز پیامبر رحمت (صلوات الله علیه و اله)

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيلَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفِيَّ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَحْمَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ - سلام بر تو ای رسول خدا،
سلام بر تو ای دوست صمیمی خدا، سلام بر تو ای پیامبر خدا، سلام بر تو ای برگزیده خدا، سلام بر تو
ای رحمت خدا، سلام بر تو ای منتخب خدا، سلام بر تو ای محبوب خدا

پیامبر (علیه الصلاة والسلام) می‌فرمایند: «عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ كَهَاتَيْنِ فِي الْجَنَّةِ، وَأَشَارَ بِالسَّبَابَةِ وَالْوُسْطَى، وَفَرَّقَ بَيْنَهُمَا قَلِيلًا - من و کسی که سرپرست یتیم باشد در بهشت به مانند این دو هستیم و به دو انگشت اشاره و انگشت میانی اشاره فرمودند».

موضوع تدبر:

چه کنیم تا بتوانیم در آخرت با پیامبر رحمت و اهل بیت طاهرینش محشور شویم؟

پاسخ:

یکی از صحابه پیامبر (صلی الله علیه و آله) به نام "ثوبان" که نسبت به حضرت، محبت و علاقه شدیدی داشت، روزی با حال پریشان خدمت ایشان رسید، حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) از سبب ناراحتی او پرسید، عرض کرد: زمانی که از شما دور می‌شوم و شما را نمی‌بینم، ناراحت می‌شوم. امروز در این فکر فرو رفته بودم که فردای قیامت اگر اهل بهشت باشم، مسلماً در مقام و جایگاه شما نخواهم بود، بنابراین شما را هرگز نخواهم دید، اما اگر اهل بهشت نباشم تکلیفم روشن است بنابر این در هر حال از درک حضور شما محروم خواهم شد. با این حال چرا افسرده نباشم. در این حال این آیه نازل شد: «وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا. و آنان که اطاعت خدا و رسول کنند البته با کسانی که خدا به آن‌ها لطف فرموده یعنی با پیغمبران و صدیقان و شهیدان و نیکوکاران محشور خواهند شد، و اینان نیکو رفیقانی هستند.» (نساء/۶۹)

با مراجعه به روایات وارده در این زمینه یک مجموعه‌ای از اعمال را می‌یابیم که هر کدام به عنوان سببی از اسباب همنشینی با انبیاء و اولیاء الهی شمرده شده است از قبیل:

اطاعت از خدا و پیامبر (ص)، دوست داشتن پیامبر (ص) و خاندانش، بویژه امام علی (ع)، زیاد تلاوت کردن سوره معارج، کمک کردن به جویندگان دانش، راست‌گویی، زیارت خانه خدا با نیت پاک و خالص، خدمت به برادران دینی و ایمانی، گرفتن حق ستم‌دیده از ستمگر و ...

اینک برخی از این احادیث را مرور می‌کنیم:

امام حسین (علیه السلام) در روز عاشورا؛ به عمرو بن قرظہ فرمود: "تو پیش از من به بهشت می‌روی، سلامم را به رسول خدا (صلی الله علیه و آله) برسان" (بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۲۳)

اخلاق نیکو و همنشینی با پیامبر

از عبدالله بن عمر روایت شده است که گفت از رسول خدا (علیه الصلاة و السلام) شنیدم که می‌فرمود: «إِنْ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِساً يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَاسِنُكُمْ أَخْلَاقاً - بهدرستی که محبوب‌ترین و نزدیک‌ترین کس به من در هم نشینی روز قیامت کسی می‌باشد که اخلاقش از همه نیکوتر باشد».

سجده‌های طولانی و همنشینی رسول خدا

در حدیثی که ربیعہ بن کعب الاسلمی روایت کرده، آمده: «كُنْتُ أَبِيتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْتُهُ بوضوئه وحاجته، فقال لي: سَلْ، فَقُلْتُ: أَسْأَلُكَ مُرَافَقَتَكَ فِي الْجَنَّةِ، قَالَ: أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ، قُلْتُ: هُوَ ذَلِكَ، قَالَ: فَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ».

از ربیعہ بن کعب اسلمی - خادم رسول خدا (علیه الصلاة و السلام) و یکی از اصحاب صفه - روایت است که گفت: «من شب‌ها را با پیامبر (علیه الصلاة و السلام) می‌گذراندم، آب وضوی ایشان را فراهم می‌کردم و نیازهایشان را بر طرف می‌ساختم. به من گفتند: از من چیزی بخواه. گفتم: خواسته‌ی من همراهی و رفاقت با شما در بهشت است. فرمودند: آیا غیر از این هم درخواستی داری؟ گفتم: همان است که گفتم. فرمود: مرا با کثرت سجود، بر خویشتن یاری ده».

خدای متعال نماز و روزه را برای تقویت انسان در یافتن راه حل دردها و رنج‌های زندگی قرار داده است: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ - ای اهل ایمان، (در پیشرفت کار خود) از صبر و مقاومت کمک گیرید و به ذکر خدا و نماز توسل جوئید که خدا با صابران است. (البقرة/۱۵۳)

دوستی پیامبر و اهل بیتش (علیهم السلام)

از انس روایت شده است که مردی از پیامبر (علیه الصلاة و السلام) پرسید: قیامت کی فرا می‌رسد؟ پیامبر (علیه الصلاة و السلام) فرمود: «و ما أعددت لها؟» «چه توشه ای برایش اندوخته‌ای؟» مرد پاسخ داد: حقیقتاً چیزی آماده نکرده‌ام اما خدای متعال و پیام آورش را دوست دارم. پیامبر (علیه الصلاة و السلام) فرمود: «أنت مع من أحببت» «تو با کسانی خواهی بود که دوستشان داشته‌ایی.» انس می‌گوید: هیچ چیز به اندازه‌ی این فرمایش پیامبر (علیه الصلاة و السلام) که تو با کسانی خواهی بود که دوستشان داشته‌ای ما را خوشحال نکرد. معلوم است که نشانه دوستی پیروی کامل است. قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ - بگو (ای پیغمبر): اگر خدا را دوست می‌دارید مرا پیروی کنید تا خدا شما را دوست دارد و گناه شما را ببخشد، و خدا آمرزنده و مهربان است. (آل عمران/۳۱)

دیگر اینکه (من احب شیئا اکثر ذکرة) «کسی که چیزی را دوست دارد به کثرت از آن یاد می‌کند»، محب همیشه به یاد محبوب است و فکر محبوب هیچ وقت از صفحه‌ی ذهنش دور نمی‌شود.

همنشین آخرت

قیس بن عاصم که از اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله است نقل کرده که روزی با گروهی از ((بنی تمیم)) خدمت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله شرفیاب شدم، گفتم: یا رسول الله! ما در صحرا زندگی می کنیم و از حضور شما کمتر بهره مند می گردیم ما را موعظه فرمایید.

رسول اکرم نصایح سودمندی فرمود، و از آن جمله چنین فرمود: «برای تو به ناچار همنشینی خواهد بود که هرگز از تو جدا نمی گردد؛ با تو دفن می گردد در حالی که تو مرده ای و او زنده است. همنشین تو اگر شریف باشد تو را به دامن حوادث نمی سپارد. آنگاه آن همنشین با تو محشور می گردد و در رستخیز با تو برانگیخته می شود و تو مسؤول آن خواهی بود. پس دقت کن که همنشینی که انتخاب می کنی نیک باشد؛ زیرا اگر او نیک باشد مایه انس تو خواهد بود و در غیر این صورت موجب وحشت تو می گردد. آن همنشین، کردار تو است.» (خصال صدوق، باب ثلثه، شماره ۹۳)

اگر می خواهی بدانی در تو خیری هست یا نه

امام باقر (علیه السلام) فرمود: «هر گاه خواهی بدانی در تو خیری هست، به قلبت نگاه کن، اگر اهل طاعت خدا را دوست و اهل معصیت خدا را دشمن دارد، در تو خیر است و خدا هم تو را دوست دارد، و اگر اهل طاعت خدا را دشمن و اهل معصیت خدا را دوست دارد در تو خیر نیست و خدا دشمنت دارد، و هر کسی همراه دوست خود است.» (الکافی، ج ۲، ص ۱۲۶)

روضة: محبت حضرت رسول اکرم (ص) به امام حسین علیه السلام

از ابن عباس روایت شده است که: وقتی وفات حضرت رسول اکرم (ص) نزدیک شد، آنقدر گریه کرد که اشک بر محاسنش جاری گردید. عرض کردند: یا رسول الله! علت گریه شما چیست؟ فرمود: برای فرزندانم و آنچه بعد از من نسبت به آنها روا می دارند، گریه می کنم.. هر وقت پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) امام حسین علیه السلام رو می دیدند، می بوسیدند. زیاد می بوسیدند. اینقدر حسین رو می بوسیدند که اصحاب می گفتند: یا رسول الله! خیلی حسینت رو دوست داری؟ می فرمود: بله. می گفتند: چرا زیر گلوش رو، چرا سینه اش رو میبوسی؟

می فرمود: «أَقْبَلُ مَوْضِعَ السُّيُوفِ: دارم جای شمشیرها رو میبوسم.»

زینت دوش نبی روی زمین جای تو نیست	خار و خاشاک زمین منزل و مأوی تو نیست
خاک عالم به سرم کز اثر تیغ و سنان	جای یک بوسه در آن پیکر و اعضای تو نیست